

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Філософський факультет

Кафедра філософії, соціології і релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

історія української культури

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність _012_ Дошкільна освіта ____

Галузь знань ____ 01 «Освіта»/«Педагогіка»_____

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № _1_ від “5 ” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач (-і)	доц. Генік Любов Ярославівна
Контактний телефон викладача	0972060281
Е-mail викладача	genyk-sas@ukr.net
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	dist@pnu.edu.ua
Консультації	502 ауд. гуманіст. корпус, вівторок, четвер
2. Анотація до курсу	
<p>Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, авторка намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежили процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Авторка прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни <i>«Історія української культури»</i> полягає в тому, щоб студенти досягли рівня свідомості старої вірменської цивілізації, в якій «вважається великою ганьбою і соромом для родини, якщо син або дочка не знають історії і культури свого народу»</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Студенти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ історію етногенезу українців; ➤ особливості ментальності українців; ➤ основні етапи та особливості розвитку української культури; ➤ складові української культури; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ на основі теоретичних мистецтвознавчих, культурологічних, філософсько-естетичних знань аналізувати архітектурні споруди за їх надійністю, красою і призначенням, твори літератури, кіно, театру, образотворчого, декоративно-ужиткового й музичного мистецтва та їх особливості, щоб пояснити їх учням молодшого шкільного віку; 	

- складові культури тої чи іншої епохи та їх відмінності у різні історичні епохи;
- розрізнити етногенез українців від етногенезу інших народів на території України;
- розрізнити ментальність і світогляд українців та інших народів і враховувати їх у своїй практичній діяльності, особливо у роботі з батьками і учнями молодшого шкільного віку;
- розрізнити правову, етичну та звичаєву культуру українців і інших народів;
- розрізнити художню і особливо дитячу літературу;
- відрізнити світові релігії за їх морально-етичними релігійними кодексами та вченням про ближнього та їх вплив на світогляд народів для практичного врахування у практичній роботі з батьками і дітьми;
- виконувати різні форми практичних робіт (робити таблиці, схеми, словники, переклад основних понять, аналізувати твори музичного чи образотворчого мистецтва, кінофільми, предмети декоративно - ужиткового мистецтва);
- вміти правильно поводитися і вчити цьому учнів (за правилами міжнародного та традиційного народного етикету), використовувати набуті знання для аналізу об'єктів української і світової культури для учнів молодшого шкільного віку.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальності	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	Дошкільна освіта	1	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Наука і навчальна дисципліна історія української культури: предмет і завдання вивчення курсу, її витоки, типи та етапи розвитку. Структура курсу	лекція	26; 28	2		

Етногенез українського народу. Ментальність українців.	лекція	18; 20; 21	2		
Історія культури первісного суспільства, давня культура України, кочові народи на території України та їх культура. Культура раних державних утворень на території України.	Лекція	9; 14; 20; 23	2		
Художня культура і література та її класифікація	Лекція	1; 2; 3; 4; 12; 19; 26.	2		
Історія розвитку культури за часів Середньовіччя в Київській Русі та Галицько-Волинській державі	Лекція	8; 9; 14; 20; 23	2		
Українська культура польсько-литовської доби XIV-XVII ст. Епоха Відродження. Українська культура доби бароко і Просвітництва (друга половина XVII-XVIII ст.ст.). Козацьке бароко.	Лекція	5; 6; 7; 10	2		
Українська культура XIX ст. Формування національної самосвідомості.	Лекція	8; 9; 14; 20; 23	2		
Культура і побут населення України. Світогляд українців Українська культура на переході століть: кінець XIX – поч. XX ст.	Лекція	13; 14; 15; 18; 20; 21; 24; 25	2		
Українська культура XX-XXI ст.ст. Сучасна українська культура в контексті європейської цивілізації.	Лекція	15; 24; 25	2		
Всього лекцій			к/р 18 год.	20 б	4 тижні

Етногенез українського народу та його ментальність. Світоглядна і побутова культура українців	С/р	ДНК-код нації і ДНК-портрет нації // Ютуб	Перегляд кінофільмів і таблиці №1-3	15б	3 тижні
1.Культура Київської держави IX-XIV ст. Культура Галицько-Волинської	сем	8; 9; 14; 20; 23	2 Семінарське завдання	5	1 тиждень
Образотворче мистецтво та його особливості. <i>Архітектура, скульптура і живопис</i>	с/р	28	Опорні конспекти або словники	5б	1 місяць
Музично-драматичне мистецтво. Кіно, хореографія	с/р	28	Опорні конспекти або словники	5б	1 місяць
Література, як вид художньої культури. <i>Дитяча л-ра.</i>	с/р	16	Опорні конспекти або словники	5б	2 місяці
2.Українська культура польсько-литовської доби та епохи Відродження XIV-XVII ст.	сем	8; 9; 14; 20; 23	2 Семінарське завдання	5	1 тиждень
3.Українська культура доби Бароко і Просвітництва (друга пол. XVII-XVIII ст.ст.)	сем	5; 6; 7; 8; 10	2 Семінарське завдання	5	2 тижні
Культура України доби козацького бароко	с/р	5; 6; 7; 8; 10	презентація	5б	2 тижні
4.Українська культура XIX століття	сем	8; 9; 14; 20; 23	2 Семінарське завдання	5	1 тиждень
Світоглядна і побутова культура українців. Релігійні вірування і традиції	с/р	13; 14; 29	Таблиця №4 із словником	20б	3 місяці
5.Українська культура XX-XXI століття	сем	9; 14; 20; 23	2 Семінарське завдання	5	2 тижні
6. Культура медіа-простору.	сем	15; 18; 28	2 Семінарське завдання	5	3 місяці
Етикет і культура еліти.	с/р	15; 18; 28	презентація або реферат, або конспект уроку	5	1 місяць
Знання (лекцій) словника	к/р	9; 14; 15; 18; 20; 23; 29	. тести	20б	4 місяці
Залік			18+12+60= 90 год.	100б	4 місяці

<p align="center">6. Система оцінювання курсу</p> <p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>оцінювання курсу</p> <p>Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 30 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях (максимум 30 балів) і написання контрольної роботи, тобто тести (на знання культурологічних термінів) – максимум 20 балів.</p> <p>«Решта» 50 балів – це захист презентацій і таблиць обраної студентами теми (30 балів). «Решта» 20 балів – це тестування і оцінювання самостійної роботи, із матеріалів, передусім, лекційних занять та сам. роб. студ.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, Окремі завдання із пропонуванних потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань-тестів пропонуються також одне запитання на мислення розлоге.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати вміння аналізувати мистецький об'єкт, виставу або музичний твір, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української культури, займати чітку громадянську позицію</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити тему вибрану для перекладу (твір або таблицю) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 10 б балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквіум (усно) – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.</p>

7. Політика курсу

Політика курсу «Історія української культури» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття / невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат чи розповідь про мистецький об'єкт, або скласти таблицю про світогляд; написати колоквіум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Абрамович С. Д. Церковне мистецтво. - Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005.– 206с.
2. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно - прикладне мистецтво.– Львів: Світ, 1992.– 272с.
3. Архітектура: Короткий словник-довідник / А. П. Мардер, М. Ю. Євреїнов, О. А. Пламеницька та ін.; Заг. ред. А. П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335с.
4. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання: у 2-х т./ Сергій Безклубенко. – К.: Інституту культурології Академії мистецтв України. Т.1. А–Л. – 2008. – 239с.; Т.2. М–Я. – 2010. – 255с.
5. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. – К., 2003.
6. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009.
7. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010.

8. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993.
9. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000.
10. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002.
11. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
12. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с.
13. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993.
14. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко. – К., 1994.
15. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003.
16. Лесин В.М. Літературознавчі терміни. - К.: Радянська школа, 1985. – 252с.
17. Марченко М. І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961.
18. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с.
19. Ничкало С. А. Мистецтвознавство. Короткий тлумачний словник. Київ: Либідь, 1999. – 208с.
20. Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998.
21. Словник-довідник з культурології. Навч. посіб. для виз. Вінниця: ПП “Нова книга”, 2007. 184с.
22. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
23. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця ХVІІІ століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с.
24. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.
25. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.
26. Schneider A. A history of western art. – Melbourne-Oxford: Brown & Benchmark Publishers, 1994. – 512р.
27. Борисевич Л. В., Соловей А. М. ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ: словник понять та термінів. – Івано-Франківськ, 2012. – 50с.
28. Генік Л. Я. Теорія мистецтва. – Івано-Франківськ, 2016. – 86с.
29. Християнська етика – могутній засіб виховання української молоді. Колективна монографія. Упоряд. Генік Л. Я. / Генік Л. Я., Єгреший О. І., Ігнатюк О. В., Огірко О. В [Текст]. Івано-Франківськ: Плай, 2016. 438с., іл., табл.

Викладач: Генік Любов Ярославівна